

Richard Berglund
RM/SBT

Svenskars resande

Innehåll

Inledning.....	1
Statistikens ändamål och innehåll.....	2
Tillförlitlighet i undersökningen.....	2
Ram.....	2
Urval.....	2
Mätfel	3
Bortfall och systematiska bortfallsfel.....	3
Skattningar och jämförbarhet över tid.....	4
Sam användbarhet.....	4

Inledning

SCB genomför sedan år 2017 på uppdrag av Tillväxtverket en årlig undersökning om svenska befolkningens turismresor i Sverige och utomlands. Statistiken sammanställs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 692/2011.

Resultaten från undersökningen publiceras i form av tabeller i statistikdatabasen (SSD) på SCB:s hemsida.

Tillväxtverket tillhandahåller även undersökningsresultat både till forskning och andra aktörer för vidarebearbetning av datamaterialet, exempelvis för modellskattningar av turismens omsättning i landets regioner och kommuner.

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med undersökningen är att mäta den svenska befolkningens turismresor i Sverige och utomlands. Undersökningen samlar in uppgifter om både dagresor och övernattningsresor som den svenska befolkningen gör inom Sverige och utomlands. Både affärsresor och privatresor ingår i undersökningen. I undersökningen ingår även frågor om resans längd, syfte, aktiviteter, färd sätt, boendeform, utgifter med mera.

Undersökningens målpopulation utgörs av personer i åldern 15-74 år i enlighet med Eurostats rekommendationer.

Målvariabler överensstämmer inte alltid med observationsvariabler.

För att t.ex. få fram en slutlig utgiftsvariabel används uppgift om paketresa och antal personer i resesällskapet i kombination med respektive utgiftsvariabel.

Resultatet från undersökningen används för att komplettera övriga undersökningar på turismområdet.

Huvudanvändare av Svenskars resande-undersökningen är Tillväxtverket, företag och organisationer inom besöksnäringen samt regionala och lokala turismorganisationer.

Tillförlitlighet i undersökningen

I detta avsnitt görs en övergripande genomgång av källor som påverkar undersökningens totala tillförlitlighet.

Ram

Ramen för Svenskars resande är Registret över totalbefolkningen (RTB). Rampopulationen består av personer i åldern 15-74 år under undersökningssåret. Täckningsbrister i RTB utgörs av både undertäckning och övertäckning. Undertäckningen består främst av immigranter som tillkommer i RTB med en viss eftersläpning. Övertäckningen utgörs främst av eftersläpning i rapportering av dödsfall och utvandring. Täckningen i RTB är generellt mycket god och bedöms inte ge några påtagliga bidrag till statistikens osäkerhet.

Urval

Varje undersökningssår dras 12 separata månadsurval som tillsammans utgör underlag till skattningarna. Under perioden januari 2017 till maj 2019 drogs varje månad ett urval på 5000 personer genom ett obundet slumpmässigt urval (OSU) stratifierat på län (21 st.) med lika stor urvalsstorlek i varje län. För perioden juni 2019 till december 2019 drogs urvalet genom ett OSU utan stratifiering.

Statistiken bygger på en urvalsundersökning vilket ger en slumpmässig osäkerhet. Den redovisas i form av osäkerhetstal. Osäkerhetstalen kan användas för att bilda 95-procentiga konfidensintervall.

Mätfel

Med mätfel menas skillnaden mellan det observerade värdet och det efterfrågade sanna värdet, som antas finnas.

SCB bedömer att det finns mätfel i svaren över antalet resor, antalet nätter och utgiftsfrågor som påtagligt bidrar till statistikens osäkerhet. Detta på grund av minnesfel och feltolkning av frågorna. En viss bearbetning av svaren utförs för att minska mätfel på grund av feltolkning. Även om det inte har utretts så finns det misstankar om att respondenter i högre grad tenderar till att redogöra för de mer spännande resorna. Om detta stämmer leder det troligtvis till att mindre spännande typer av resor systematiskt underskattas och att mer spännande resor systematiskt överskattas.

Inför undersökningsåret 2020 har en genomgång av enkäten gjorts. Att frågor förtydligats för att minska risken för feltolkning samt förtydligande om att respondenten ska redogöra för de senaste avslutade resorna bedöms leda till minskade mätfel.

Bortfall och systematiska bortfallsfel

I Tabell 1 visas svarsfrekvenser per månad och årsvis för åren 2017-2019. Tabellen visar att för 2017 ligger svarsfrekvensen per månad på mellan 34-36 procent. Tabellen visar också att svarsfrekvensen har minskat med några procent över tid.

Tabell 1. Svarsfrekvenser per månad och årsvis 2017-2019, i procent

	2017	2018	2019
Januari	36	36	34
Februari	36	35	34
Mars	34	35	32
April	36	32	32
Maj	34	33	33
Juni	36	34	31
Juli	35	34	30
Augusti	36	33	30
September	37	34	31
Oktober	35	33	32
November	36	34	32
December	36	33	32
Årsvis	36	34	32

Systematiska bortfallsfel uppstår i skattningar om statistikvärdena skiljer sig mellan de som har svarat och de som inte har svarat. Det är troligt att benägenheten att svara på undersökningen är högre för respondenter som rest under referensmånaden. För att reducera bortfallsfelet används hjälpinformation i skattningsförfarandet.

Skattningar och jämförbarhet över tid

Punktskattningar bör med anledning av osäkerheten i undersökningen tolkas med försiktighet. Osäkerheten ökar desto mer man bryter ner datan, därav bör skattningar på mer detaljerade nivåer tolkas med stor försiktighet.

Tabell 2 visar punktskattningen av totala antalet resor som genomförts av svenskarna samt dess osäkerhetstal för åren 2017-2019. Genom att bilda konfidensintervall kan vi, givet att de systematiska felen är försumbara, säga något förenklat att det är 95 procents chans att det sanna totala antalet resor som genomförts av svenskarna under 2017 ligger mellan 72 415 000 och 80 259 000. För 2018 är motsvarande intervall mellan 72 467 000 och 79 171 000 samt för 2019 är intervallet mellan 72 508 000 och 77 956 000.

Under 2019 ändrades urvalsförfarandet, vilket kan påverka jämförbarheten. Jämförelser mellan 2019 och tidigare år bör därav göras med försiktighet.

Tabell 2. Punktskattningen av totala antalet resor samt dess osäkerhetstal för åren 2017-2019

	Punktskattning	Osäkerhetstal
2017	76 337 000	3 922 000
2018	75 819 000	3 352 000
2019	75 232 000	2 724 000

Sam användbarhet

Det finns ingen annan svensk statistik som är direkt jämförbar med Svenskars resande. Inkvarteringsstatistiken som tillsammans med Svenskars resande ingår i Eurostats turismförordning genomförs med en annan metodik.

Inkvarteringsstatistiken är en totalundersökning där observationsobjekten är företag medan Svenskars resande är en urvalsundersökning och observationsobjekten individer. Avseende svenskars resande så är det också viktigt att notera att det är nätter per huvudsaklig boendeform och resmål som redovisas (i SSD) till skillnad från inkvarteringsstatistiken som redovisar gästnätter per boendeform.

Innan 2017 gjordes Svenskars resande av olika privata företag och där Tillväxtverket varit en viktig användare. Innan beslutet om att flytta undersökningen till SCB genomfördes år 2016 undersökningen Svenskars resande av SCB och dåvarande producent parallellt. Undersökningarna jämfördes för att öka förståelsen för hur de skilda mätmetoderna har betydelse för resultatet. Erfarenheter från de parallella undersökningarna har sammanställts i rapporten Svenskars resande – en jämförande studie som finns publicerad på Tillväxtverkets hemsida.